

ผลของการใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนร่วมกับการสะท้อนคิด
เพื่อสร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6
EFFECTS OF USING DORAEMON MANGA WITH REFLECTIVE THINKING
TO CREATE AWARENESS OF COMMITMENT TO WORK OF SIXTH GRADE STUDENTS

นางสาวชนิกานต์ ดุลนกิจ *

Chanikarn Dulnakij

ดร.ฉัตรวรรณ ลัญฉัตรนระกร **

Chattrawan Lanchwatthanakorn, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนร่วมกับการสะท้อนคิดเพื่อสร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) จำนวน 71 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) หนังสือการ์ตูนโดราเอมอนร่วมกับแบบการเขียนสะท้อนคิด และ 2) แบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากคะแนนแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน และทำการเปรียบเทียบผลก่อนการทดลองและหลังการทดลองด้วยการหาค่าสถิติ t-test dependent

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลของคะแนนแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานในรูปแบบของแบบมาตรฐานประมาณค่า นักเรียนมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) ผลของคะแนนแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานในรูปแบบของการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ นักเรียนมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: som_cud42@hotmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: mchattrawan@yahoo.com

ISSN 1905-4491

Abstract

The purpose of this research was to study the effects of using Doraemon manga with reflective thinking to create awareness of commitment to work of sixth grade students. The samples were 71 sixth grade students, Chulalongkorn University Demonstration School. The research instruments were 1) Doraemon manga with the reflective thinking worksheet and 2) awareness of commitment to work tests. The data were analyzed using the descriptive statistics and the t-test dependent

The result of this research found that 1) the mean of the post-test scores of the awareness of commitment to work test (rating scale tests) were higher than their mean scores of the pre-test at the significant level of .01 2) the mean of the post-test scores of the awareness of commitment to work test (complete the sentence tests) were higher than their mean scores of the pre-test at the significant level of .05

คำสำคัญ: หนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอน / การสะท้อนคิด / ความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน

KEYWORDS: DORAEMON MANGA / REFLECTIVE THINKING / AWARENESS OF COMMITMENT TO WORK

บทนำ

ความมุ่งมั่นเป็นคุณลักษณะนิสัยอย่างหนึ่งที่สำคัญต่อการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิต จากพจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ให้ความหมายของคำว่า “มุ่งมั่น” ว่า ความมุ่งมั่นหมายถึง การตั้งใจอย่างแน่วแน่ ดังนั้นความมุ่งมั่นจึงเป็นส่วนสำคัญของความสำเร็จ ถ้าคนเรามีความมุ่งมั่น คือ มีความพยายาม มีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในสิ่งต่างๆ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่จะทำ มีความมานะบากบั่น ก็จะทำให้เราสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ และความมุ่งมั่นในการทำงานนั้นเป็นหนึ่งในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้และประเมินผู้เรียนเพื่อผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนดทุกระดับการศึกษาอีกด้วย

ในปัจจุบันคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมุ่งมั่นในการทำงานนั้นเป็นประเด็นที่กำลังน่าเป็นห่วง เพราะเด็กไทยมีลักษณะนิสัยความมุ่งมั่นในการทำงานในระดับน้อย จึงควรริบส่งเสริมและปลูกฝัง จากงานวิจัยของกรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข เรื่องผลสำรวจความฉลาดทางอารมณ์ หรืออีคิว (Emotional Quotient) ของเด็กนักเรียนไทยอายุ 6-11 ปี ในปี 2554 พบว่าคะแนนอีคิวเฉลี่ยระดับประเทศอยู่ระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ คือ มีค่าคะแนนอยู่ที่ 45.12 จากค่าคะแนนปกติ 50-100 ซึ่งมีจุดอ่อนทั้ง 3 ด้าน คือ ดี เก่ง สุข และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยในแต่ละด้านพบว่าประเด็นที่เป็นจุดอ่อนมาก ได้แก่ ความมุ่งมั่นพยายาม ซึ่งมีค่าคะแนนอยู่ที่ 42.98 ซึ่งแพทย์หญิงพรรณพิมล วิบุลากร ผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูลได้กล่าวถึงการเปรียบเทียบเรื่องอีคิวกับประเทศเพื่อนบ้านในแถบอาเซียน พบว่าเด็กไทยถดถอยลงต่ำกว่าเกณฑ์ทั้ง 3 ด้าน โดยประเด็นที่น่าเป็นห่วงที่สุดคือเรื่องความมุ่งมั่นความพยายามที่มีค่าคะแนนต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในอาเซียน (สรวงมณต์ สิทธิสมาน, 2555)

เด็กประถมศึกษาเป็นวัยที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านของสติปัญญา ร่างกาย หรือจิตใจ ซึ่งเด็กนั้นสามารถเรียนรู้ได้จากสภาพแวดล้อมรอบตัว การอ่านหนังสือเป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถเสริมสร้างพัฒนาการและสิ่งที่ดีงามให้แก่เด็กได้ ทั้งในเรื่องความรู้ หรือความรู้สึกนึกคิด จิตใจ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยปัจจุบันหนังสือในประเทศไทยนั้นมีจำหน่ายหลากหลายประเภท สำหรับนักเรียนระดับชั้น

ประถมศึกษาชั้น “หนังสือการ์ตูน” เป็นหนังสือยอดนิยมที่นักเรียนชอบอ่านมากที่สุด เพราะอ่านง่าย มีภาพประกอบสวยงามและมีเนื้อหาหลากหลายสนุกสนาน ทำให้เกิดความนิยมในการอ่านเป็นวงกว้าง

จากผลรายงานการสำรวจความสนใจในการอ่านของเด็ก และเยาวชนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2532) พบว่าหนังสือที่เป็นที่ชื่นชอบของเด็กประถมศึกษามากที่สุด คือหนังสือการ์ตูน คิดเป็นร้อยละ 96.48 และจากรายงานการวิจัยของบริษัท Ai Thailand เรื่อง การศึกษาทัศนคติพฤติกรรมของผู้บริโภคเกี่ยวกับการ์ตูนในตลาดเมืองไทย โดยกลุ่มเป้าหมายคือ เด็กอายุ 6 ปี ขึ้นไป และผู้ปกครองที่มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี พบว่า ตัวการ์ตูนที่มีผู้คนนิยมชมชอบมากที่สุดในอันดับที่ 1-5 ล้วนเป็นตัวการ์ตูนจากการ์ตูนญี่ปุ่น โดยอันดับที่ 1 ได้แก่ โดราเอมอน (ทีวีแมกกาซีน, 2541 อ้างถึงใน พรพลัย เบลญรัตน์ศิริโชติ, 2549) อีกทั้งผลจากการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2554 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555) ในประเด็นประเภทของหนังสือที่อ่านนอกเวลาเรียนพบว่า นอกเหนือจากหนังสือประเภทแบบเรียน/ตำราเรียนตามหลักสูตรซึ่งเป็นประเภทหนังสือที่เด็กมีความจำเป็นที่จะต้องอ่านเพราะอยู่ในวัยเรียน ประเภทหนังสือที่เด็กอ่านรองลงมาเป็นอันดับสอง คือ นวนิยาย/การ์ตูน/หนังสืออ่านเล่นต่างๆ จำนวนเด็กที่ตอบสูงถึงร้อยละ 65.3 แสดงให้เห็นว่าหนังสือการ์ตูนเป็นหนังสือประเภทที่เด็กสนใจอ่านจนถึงในปัจจุบัน

จากข้อมูลทั้งหมดนี้ทำให้กล่าวได้ว่า หนังสือการ์ตูนนั้นมีอิทธิพลต่อเด็กประถมศึกษาเป็นอย่างมาก เด็กๆ ให้ความสนใจในการอ่าน ทำให้หนังสือการ์ตูนนั้นเป็นสื่ออีกประเภทที่ใกล้ชิดกับเด็ก สามารถถ่ายทอดและสะท้อนความคิดต่างๆ ให้กับเด็กได้ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะนำหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นมาใช้สร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ปัจจุบันเด็กไทยมีน้อย ควรที่จะส่งเสริมและพัฒนา เนื่องจากแก่นความคิดของหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นส่วนใหญ่มักจะแสดงออกถึงความมานะพยายามของตัวละคร ความอดทนและหมั่นเพียร อันเป็นลักษณะเด่นของวัฒนธรรมญี่ปุ่น (ชุดิมา อนุธรรมทัศน์, 2546) ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของความมุ่งมั่นในการทำงาน โดยหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นที่จะนำมาใช้ คือหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง “โดราเอมอน” เพราะเป็นการ์ตูนที่ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน ทั้งในประเทศญี่ปุ่น ประเทศต้นกำเนิดของโดราเอมอนและในประเทศไทย ซึ่งในประเทศไทยการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนได้ถูกยกระดับเป็นวรรณกรรมการ์ตูน ได้มีการศึกษาวิจัยในเรื่องโดราเอมอนศึกษา และเปิดเป็นวิชาเลือกที่มหาวิทยาลัยฟูคุยาม่า

นอกจากนั้นหนังสือการ์ตูนโดราเอมอนก็มีเนื้อหาและภาษาที่เหมาะสมกับวัยของเด็กประถมศึกษา โดยการ์ตูนโดราเอมอนนั้นก่อนที่จจะรวมเล่มออกมาเป็นหนังสือการ์ตูนได้มีการตีพิมพ์ลงในนิตยสารการ์ตูนเครือโชงะกุกัง (shogakukan) ซึ่งเป็นนิตยสารสำหรับเด็กๆ ระดับประถมศึกษา โดยตีพิมพ์ลงเป็นตอนๆ ทำให้การ์ตูนมีเนื้อหาและการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับผู้อ่านวัยประถม โดยเนื้อหาของโดราเอมอนนั้นจะดำเนินเรื่องราวผ่านตัวละครหลักคือโดราเอมอนและโนบิตะ เด็กชายผู้เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำให้เนื้อหาเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็กวัยประถมศึกษา เป็นเรื่องใกล้ตัว เข้าใจง่าย และทำให้ผู้อ่านรู้สึกมีส่วนร่วม มีความผูกพันต่อตัวละครได้โดยไม่ยาก

แนวคิดพื้นฐานที่ทำให้หนังสือการ์ตูนมาเป็นสื่อในการสร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน มาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ของอัลเบิร์ต แบนดูรา ที่เชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนใหญ่มาจากการสังเกต หรือการเลียนแบบ เนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเสมอ ซึ่งการเรียนรู้โดยการสังเกตไม่จำเป็นต้องเป็นตัวแบบที่มีชีวิตเท่านั้น แต่อาจเป็นตัวแบบสัญลักษณ์ก็ได้ เช่น

ภาพยนตร์ การ์ตูน รูปภาพ เกม เป็นต้น (Bandura, 1977 อ้างถึงใน ปริญญาติ จรุงจิตรประชากรมย์, 2553) ซึ่งหนังสือการ์ตูนเองก็เป็นตัวแบบสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเลียนแบบได้

อย่างไรก็ตามการอ่านเพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถสร้างให้เกิดความตระหนักได้ในทันที จึงต้องมีกลวิธีการสะท้อนคิดมาใช้ร่วมด้วย ซึ่งการสะท้อนคิด หรือ Reflective thinking นั้นเป็นการคิดชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการสะท้อนคิดภายในใจ เป็นการย้อนคิดกลับไปกลับมาและพิจารณาไตร่ตรองอย่างจริงจังและต่อเนื่องด้วยตนเอง แสดงความรู้สึกของตนเองออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น การเขียน เพื่อสะท้อนให้เห็นความรู้สึกรู้สึกที่อยู๋ภายใน จากการคิดซ้ำๆ และการคิดไตร่ตรองอย่างจริงจัง การสะท้อนคิดจึงสามารถสร้างให้เกิดความตระหนัก ความเข้าใจอย่างชัดเจน เห็นถึงคุณค่า และอาจนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมต่างๆ ได้ ซึ่งมีนักวิจัยและนักการศึกษาได้ศึกษาแนวคิดของการสะท้อนคิด และกล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการสะท้อนคิดไว้หลายท่าน เช่น การสะท้อนคิดเป็นกระบวนการอย่างง่ายที่ช่วยพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการแนะนำตนเอง วิพากษ์ด้วยตนเอง สร้างโอกาสให้ผู้เรียนสามารถชี้แนะตนเองได้มากขึ้น และได้เรียนรู้การประเมินตนเอง (Ash, 1993; Korthagen, 1993; McBride and Skaw, 1995; cited in Robinson, 1997 อ้างถึงใน ลำพอง กลมกุล, 2554)

จึงเห็นได้ว่าการสะท้อนคิดนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถทำให้บุคคล เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าด้วยเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลของการใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนร่วมกับการสะท้อนคิดเพื่อสร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นหนึ่งในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกทั้งความมุ่งมั่นนั้นเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นที่จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในด้านการเรียน การทำงาน และการดำเนินชีวิตในอนาคต นอกจากนั้นจะทำให้ได้แนวทางในการนำหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น ไม่ใช่เป็นเพียงแค่หนังสือเพื่อความบันเทิงเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของการใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนร่วมกับการสะท้อนคิดเพื่อสร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตของการวิจัย

หนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนมีการตีพิมพ์ออกมาหลากหลายรูปแบบ ทั้งรูปแบบตอนสั้น และตอนยาว นอกจากนั้นยังมีทั้งผลงานดั้งเดิมต้นฉบับของอาจารย์ฟูจิโกะ ฟูจิโอะ และผลงานที่ลูกศิษย์ของอาจารย์เขียน งานวิจัยนี้จะศึกษาเนื้อหาเฉพาะหนังสือการ์ตูนโดราเอมอนตอนยาว ที่แต่งโดย Fujiko. F. Fujio ที่มีการแปลและตีพิมพ์เป็นภาษาไทย ผ่านการขอลิขสิทธิ์และตีพิมพ์อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นขลิตสิขสิทธิ์ของสำนักพิมพ์เนชั่น เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด (NED) จำนวน 24 เล่ม

สมมติฐาน

ผลของคะแนนแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน นักเรียนจะมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้หนังสือการ์ตูนโดราเอมอนร่วมกับการสะท้อนคิดเพื่อสร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 ห้อง จำนวน 71 คน

การคัดเลือกโรงเรียนที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) สาเหตุที่เลือกโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ (ฝ่ายประถม) นั้น เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่นักเรียนมีความพร้อมในการอ่านและเขียน ส่วนการเลือกห้องเรียนที่จะทำวิจัยนั้นใช้การสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ หนังสือการ์ตูนโดราเอมอนร่วมกับแบบการเขียนสะท้อนคิดและแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน ซึ่งแบบวัดความตระหนักนั้นมี 2 รูปแบบ คือ แบบวัดความตระหนักในรูปแบบมาตรประมาณค่า และแบบวัดความตระหนักในรูปแบบการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ โดยขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือนี้มีรายละเอียดดังนี้

1. หนังสือการ์ตูนโดราเอมอนร่วมกับแบบการเขียนสะท้อนคิด

1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.2 ตั้งเกณฑ์การประเมินเพื่อใช้วิเคราะห์หนังสือการ์ตูนโดราเอมอนที่จะนำมาใช้ในการทำวิจัย โดยเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้มีทั้งหมด 3 ประเด็น (ถวัลย์ มาศจรัส, 2540; Huck, 1976 อ้างถึงใน สดใส ตันติภักยาภรณ์, 2525) คือ

- โครงเรื่อง เป็นเรื่องที่ตัวละครหลักมีภารกิจที่จะต้องทำให้สำเร็จ

- ตัวละคร ตัวละครเอกในเรื่องจะมีพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงความมุ่งมั่น เป็นแบบอย่างให้กับผู้อ่าน

- บทบรรยายและคำสนทนา มีคำสำคัญหรือสถานการณ์ที่แสดงถึงความมุ่งมั่นปรากฏให้เห็นประเมินในรูปแบบของการแจกแจงความถี่ของความมุ่งมั่นในการทำงานออกเป็น 6 ประเภท โดยนำมาจากเอกสารแนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 1. เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 2. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ 3. ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง 4. หุ่เม่ทำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค 5. พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ 6. ชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ ผู้วิจัยนำเกณฑ์ที่ได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับแก้เกณฑ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาาก่อนนำไปใช้จริง

1.3 นำหนังสือการ์ตูนโดราเอมอนตอนยาวทั้ง 24 เรื่องมาประเมินและจัดลำดับว่าเรื่องใดมีสถานการณ์ที่มีความมุ่งมั่นปรากฏสูงสุดเป็น 3 อันดับแรก ถ้าหนังสือที่มีคะแนนสูงสุด 3 อันดับแรกมีคะแนนเท่ากันมากกว่า 3 เรื่อง จึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เพื่อคัดเลือกหนังสือการ์ตูน

เพียง 3 เรื่อง ซึ่งเรื่องที่ได้รับการคัดเลือก คือ เล่มที่ 1 เรื่องไดโนเสาร์ของโนบิตะ เล่มที่ 9 เรื่องกำเนิดประเทศญี่ปุ่น และเล่มที่ 13 เรื่องฝ่าแดนเขาวงกต

1.4 ออกแบบตารางวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำหนังสือทั้ง 3 เรื่องไปวิเคราะห์ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ ใช้หน่วยการวิเคราะห์เป็นการพิจารณาสถานการณ์ในเรื่องว่าสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างไร มีคุณลักษณะปรากฏให้เห็นอย่างไร โดยมีประเด็นการประเมินดังนี้

- เหตุการณ์สำคัญ
- ตัวละครที่แสดงพฤติกรรม
- คุณลักษณะที่ตัวละครนั้นแสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการทำงาน (ตามเกณฑ์พฤติกรรมบ่งชี้

6 ประเด็น)

- ผลที่เกิดขึ้น

1.5 นำเกณฑ์และตารางวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพจากข้อ 1.4 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการวิเคราะห์หนังสือทั้ง 3 เล่ม

1.6 บันทึกผลการวิเคราะห์ และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาไทย 3 ท่าน ตรวจสอบหนังสือการ์ตูนกับตารางวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อยืนยันว่าหนังสือการ์ตูนทั้ง 3 เล่มนี้มีคุณสมบัติเหมาะสมในการสร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน

1.7 สร้างแบบการเขียนสะท้อนคิดหลังการอ่านสำหรับหนังสือการ์ตูนแต่ละเรื่อง โดยคำถามจะนำแนวคิดพื้นฐานของการสะท้อนคิด 3 รูปแบบมาใช้ในการออกแบบคำถาม คือ การสะท้อนคิดแบบเล่าสรุปเรื่องราว Narrative reflection (Denk, 2006), การสะท้อนคิดแบบวิเคราะห์เหตุผล Technical reflection (Taylor, 2006) และการสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ Critical reflection (Cottrell, 2010 อ้างถึงใน Cottrell, 2011) เพื่อให้นักเรียนได้สะท้อนคิดไปที่ละขั้นตอน ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ในตอนนั้นๆ ซึ่งคำถามจะชี้้นำเกี่ยวกับประเด็นเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน เพื่อให้ นักเรียนได้กลับไปสะท้อนคิดในเรื่องที่ตนเองอ่านในประเด็นดังกล่าวอีกครั้ง และนำไปสู่การสร้าง ความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน

1.8 นำหนังสือการ์ตูนและแบบการเขียนสะท้อนคิดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการคิด 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการอ่าน 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบว่าคำถาม หรือตัวอย่างเหตุการณ์ในการ์ตูนที่นำมาใช้เขียนสะท้อนคิดสามารถทำให้นักเรียนเกิดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานหรือไม่ มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือไม่

1.9 นำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษาวิจัยจำนวน 15 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาในคำถามแต่ละคำถาม และนำผลการทดลองใช้มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง

2. แบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน

2.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน 2 รูปแบบ คือ แบบวัดความตระหนักในรูปแบบมาตรฐานค่าแบบลิเคิร์ตที่มีการตอบเป็น 5 ระดับและแบบวัดความตระหนักในรูปแบบการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ ที่มีการใช้ภาษาและเนื้อหาเหมาะสมแก่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.3 นำเครื่องมือไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการสอนคุณธรรมจริยธรรม และการพัฒนาคุณลักษณะพึงประสงค์ 1 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการวัดและประเมินผล 2 ท่านตรวจสอบว่าแบบทดสอบสามารถประเมินความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานหรือไม่ มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือไม่ โดยตรวจสอบความสอดคล้องด้วยการหาค่าดัชนี IOC ซึ่งผลที่ได้พบว่า ข้อความจากแบบทดสอบจำนวน 34 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5-1 แสดงว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการวัดสูง มีความเที่ยงตรงสูง ดังนั้นจึงสามารถนำ 34 ข้อนี้ไปใช้ได้ และมีจำนวน 2 ข้อที่มีค่า IOC เท่ากับ 0.33 แสดงว่าควรปรับปรุงข้อความ ยังไม่ควรนำไปใช้ ผู้วิจัยจึงตัดทิ้งไปหนึ่งข้อไม่นำไปใช้ในการวิจัย และอีกหนึ่งข้อผู้ทรงคุณวุฒิได้แนะนำให้ปรับแก้ภาษาก่อนนำไปใช้ ผู้วิจัยจึงปรับแก้ ดังนั้นจึงสามารถนำข้อนี้ไปใช้ได้

2.4 นำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษาวิจัยเพื่อทดสอบหาค่าความเที่ยง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และนำผลการทดลองใช้มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งจะคัดเลือกให้เหลือ 30 ข้อ จาก 36 ข้อ โดยดูจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้เขียนข้อเสนอแนะจากการประเมิน IOC และดูจากผลที่ได้จากการนำไปทดลองใช้ และค่าความเที่ยงของเครื่องมือซึ่งค่าที่ได้พบว่า แบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.903 แสดงว่าแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยชี้แจงข้อตกลงและรายละเอียดในการวิจัยกับอาจารย์ประจำชั้น เพื่อขอความร่วมมือในการให้ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยจะเข้าไปเก็บข้อมูลประมาณ 3-4 สัปดาห์ โดยเวลาที่จะให้นักเรียนอ่านหนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนและเขียนสะท้อนคิดจะเป็นช่วงเวลาว่างของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยจะให้เวลาอ่านหนังสือการ์ตูนโดราเอมอน 1 เรื่องไม่เกิน 1 สัปดาห์ หลังจากนั้นจึงเขียนสะท้อนคิดหลังการอ่าน ทำเช่นนี้ติดต่อกันจนครบ 3 เรื่อง
2. ผู้วิจัยปฐมนิเทศชี้แจงข้อตกลงและรายละเอียดในการทำวิจัยกับนักเรียน
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานก่อนการทดลอง (Pre-test) และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียน
4. เริ่มดำเนินการทดลอง โดยให้นักเรียนอ่านหนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนและเขียนสะท้อนคิดหลังการอ่านในแต่ละเรื่อง ทำจนครบ 3 เรื่อง
5. หลังจากเสร็จการทดลองในข้อ 4 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน (Post-test)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ผลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. หาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากคะแนนแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานในรูปแบบของแบบมาตราประมาณค่า และทำการเปรียบเทียบผลก่อนการทดลองและหลังการทดลองด้วยการหาค่าสถิติ t-test dependent

2. หาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากคะแนนแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานในรูปแบบของการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ และทำการเปรียบเทียบผลก่อนการทดลองและหลังการทดลองด้วยการหาค่าสถิติ t-test dependent

ผลการวิจัย

1. ผลของคะแนนแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานในรูปแบบมาตรฐานค่าพบว่า ก่อนการทดลองนักเรียนมีค่าเฉลี่ย คือ 109.48 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 150 คะแนน) คิดได้เป็นร้อยละ 72.99 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 16.96 เมื่อนักเรียนทำการทดลองโดยการอ่านหนังสือการ์ตูนโตราเอมอนร่วมกับการสะท้อนคิดเสร็จ และกลับมาทำแบบวัดหลังการทดลอง ผลปรากฏว่า หลังการทดลองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น คือ 129.86 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 150 คะแนน) คิดได้เป็นร้อยละ 86.57 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.30

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ t-test dependent พบว่า นักเรียนมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลของคะแนนแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานในรูปแบบการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ พบว่า ก่อนการทดลองนักเรียนมีค่าเฉลี่ย คือ 5.56 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน) คิดได้เป็นร้อยละ 92.67 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 เมื่อนักเรียนทำการทดลองโดยการอ่านหนังสือการ์ตูนโตราเอมอนร่วมกับการสะท้อนคิดเสร็จ และกลับมาทำแบบวัดหลังการทดลอง ผลปรากฏว่า หลังการทดลองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น คือ 5.79 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน) คิดได้เป็นร้อยละ 96.50 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ t-test dependent พบว่า นักเรียนมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า หลังจากที่นักเรียนได้อ่านหนังสือการ์ตูนเรื่องโตราเอมอนร่วมกับการสะท้อนคิด ผลของคะแนนแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานหลังการทดลองของนักเรียนนั้นจะเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ แสดงให้เห็นว่าหนังสือการ์ตูนโตราเอมอนร่วมกับการสะท้อนคิดนั้นสามารถสร้างให้นักเรียนเกิดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผลแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. หนังสือการ์ตูนโตราเอมอนกับความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน

จากผลการวิเคราะห์เพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพบว่า หนังสือการ์ตูนโตราเอมอนตอนยาวมีสถานการณ์ที่แสดงถึงความมุ่งมั่นในการทำงานปรากฏอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของชุตติมา ชาญธรรมทัศน์ (2546) ที่ได้กล่าวว่า หนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นส่วนใหญ่มักจะแสดงออกถึงความมานะพยายามของตัวละคร ความอดทนและหมั่นเพียร อันเป็นลักษณะเด่นของวัฒนธรรมญี่ปุ่น ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของความมุ่งมั่นในการทำงาน

หนังสือการ์ตูนโตราเอมอนตอนยาวจะมีโครงเรื่องหลักที่จะต้องการทำภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงถึงความมุ่งมั่นในการทำงานของแต่ละเรื่องจะถ่ายทอดผ่านสถานการณ์ต่างๆ ในเรื่อง

เช่น ความมุ่งมั่นของโนบิตะกับเพื่อนๆ ในการไปช่วยโดราเอมอนที่ถูกจับตัวไป และนอกเหนือจากพฤติกรรมที่แสดงถึงความมุ่งมั่นในการทำงานแล้ว ยังมีพฤติกรรมอื่นๆ ที่เป็นพฤติกรรมที่ดีที่สามารถเป็นแบบอย่างให้กับผู้อ่านได้ เช่น ความสามัคคี การทำงานเป็นกลุ่ม การมีจิตใจเมตตา กรุณา การใช้ความสามารถของตนไปในทางที่ดี เป็นต้น

2. ผลของการใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนร่วมกับการสะท้อนคิด เพื่อสร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6

ในการทำวิจัยผู้วิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือการ์ตูนโดราเอมอน มีความสุขกับการอ่าน แต่มักจะไม่ชอบทำแบบการเขียนสะท้อนคิดหลังการอ่าน และจะเขียนได้ไม่ยาวนาน แต่อย่างไรก็ตามแบบการเขียนสะท้อนคิดก็ทำให้นักเรียนสามารถเขียนสะท้อนคิดในประเด็นเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานออกมาได้ โดยสังเกตจากคำสำคัญที่สอดแทรกอยู่ในคำตอบของนักเรียน และนอกจากนั้นผู้วิจัยพบว่า นักเรียนยังสามารถสะท้อนคิดในประเด็นอื่นๆ ที่สอดแทรกอยู่ในหนังสือการ์ตูนโดราเอมอนได้ด้วย เช่น ความสามัคคีและการทำงานเป็นกลุ่ม ความมีเมตตา กรุณา เป็นต้น

จากผลการวิจัยพบว่า หลังจากที่นักเรียนได้อ่านหนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนร่วมกับการสะท้อนคิด ผลของคะแนนแบบวัดความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน ทั้งในรูปแบบมาตรประมาณค่า (rating scale) และรูปแบบของการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ นักเรียนมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ แสดงว่าการอ่านหนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนร่วมกับการสะท้อนคิดสามารถสร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานได้ เป็นไปตามแนวคิดพื้นฐานที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัย คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของอัลเบิร์ต แบนดูรา ที่เชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนใหญ่มากจากการสังเกต หรือการเลียนแบบ (Bandura, 1977 อ้างถึงใน ปริญาชาติ จรุงจิตตประชากรมย์, 2553) รวมไปถึงการใช้การสะท้อนคิดเป็นกระบวนการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการแนะนำตนเอง วิพากษ์ด้วยตนเอง สร้างโอกาสให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้สามารถชี้แนะตนเองได้มากขึ้น (Ash, 1993; Korthagen, 1993; McBride and Skaw, 1995; cited in Robinson, 1997 อ้างถึงใน ลำพอง กลมกุล, 2554)

นอกจากนั้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยพบว่า ถึงแม้แบบวัดทั้ง 2 รูปแบบ คือ รูปแบบมาตรประมาณค่า (rating scale) และรูปแบบการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ นักเรียนจะมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองทั้ง 2 แบบวัด ซึ่งให้ผลไปในทิศทางเดียวกัน แต่แบบวัดในรูปแบบของมาตรประมาณค่าจะสามารถเห็นค่าของความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานได้ดีกว่าการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ เนื่องจากมีการให้น้ำหนักของความตระหนักในแต่ละประเด็นว่านักเรียนเกิดความตระหนักมากน้อยเพียงใด ทำให้เห็นถึงพัฒนาการได้ ซึ่งแตกต่างจากรูปแบบการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ซึ่งสามารถวัดได้เพียงมีหรือไม่มี ความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน อีกทั้งนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้นมีความมุ่งมั่นในการทำงานอยู่บ้างแล้ว ทำให้แบบวัดรูปแบบการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ นักเรียนส่วนใหญ่จะเขียนข้อความที่แสดงถึงความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน แต่ไม่สามารถอธิบายจากคำตอบที่เขียนได้ว่ามีความตระหนักมากหรือน้อยเพียงใด ทำให้ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลคะแนนจากแบบวัดก่อนการทดลองและหลังการทดลองออกมาแตกต่างกันไม่มากนัก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. การทำวิจัยนี้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความพร้อมเรื่องการอ่านและการเขียนแล้ว เนื่องจากนักเรียนจะต้องอ่านหนังสือการ์ตูนในช่วงเวลาว่างด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนที่ยังอ่านหนังสือไม่คล่องอาจจะไม่สามารถอ่านได้ทันเวลาที่กำหนด อีกทั้งการเขียนสะท้อนคิดหลังการอ่านก็ต้องทำด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนที่ยังเขียนไม่คล่องอาจจะไม่สามารถเขียนสะท้อนคิดออกมาได้

2. การกำหนดระยะเวลาในการทำการทดลองจะต้องมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านและเขียนของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนแต่ละโรงเรียนมีความสามารถในการอ่านและเขียนที่แตกต่างกัน จึงต้องคำนึงถึงระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เมื่อได้ทำวิจัยพบว่าหนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนนั้นนอกเหนือจากประเด็นเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน ยังมีประเด็นที่น่าสนใจที่สามารถเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนได้ เช่น ความสามัคคี การทำงานเป็นกลุ่ม ความเมตตา กรุณา ซึ่งสามารถนำมาเป็นประเด็นในการสร้างคุณลักษณะนิสัยที่ดีให้กับนักเรียนได้เช่นกัน

2. นอกเหนือจากหนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอน อาจเลือกหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นเรื่องอื่นๆ ที่มีความเหมาะสมและมีเนื้อหาที่สามารถสร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานมาใช้แทนได้ โดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ทั้งในประเด็นเรื่องเนื้อหา การใช้ภาษา หรือความน่าสนใจสำหรับนักเรียนในระดับชั้นที่จะนำไปทำการทดลอง รวมไปถึงความยาวของเนื้อเรื่องกับเวลาที่จะใช้ในการทดลองที่จะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน

3. ถ้าการวิจัยสามารถทำติดต่อกันเป็นระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น เช่น ตลอดหนึ่งปีการศึกษา โดยให้นักเรียนอ่านหนังสือการ์ตูนที่มีเนื้อหาเสริมสร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานในจำนวนที่มากขึ้น และมีการเขียนสะท้อนคิดหลังการอ่านเช่นนี้ทุกครั้ง อาจทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาที่มากกว่าการสร้าง ความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน คือนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยเกิดการพัฒนาดตนเองให้เป็นคนที่มีความมุ่งมั่นในการทำงาน

4. การใช้การสะท้อนคิดร่วมกับหนังสือการ์ตูนนั้น อาจจะเปลี่ยนรูปแบบการสะท้อนคิดได้ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบการเขียนใบงาน ซึ่งการสะท้อนคิดนั้นมีหลายรูปแบบให้เลือกปรับใช้ เช่น ให้นักเรียนอภิปรายเพื่อสะท้อนคิดหลังการอ่าน โดยครูเป็นผู้บันทึกในสิ่งที่ได้กพบ

5. อาจนำการวิจัยนี้ไปทดลองใช้กับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดอื่น เพื่อศึกษาผลที่ได้ว่าเหมือนหรือแตกต่างกันกับผลที่ได้จากงานวิจัยนี้หรือไม่

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2532). *รายงานการสำรวจความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- ชุติมา ธนูธรรมทัศน์. (2546). *วัฒนธรรมญี่ปุ่นในการ์ตูน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2540). *การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน และหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.
- ปริญญาติ จรุงจิตระประชาภรณ์. (2553). *การสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง และการเรียนรู้ค่านิยมส่งเสริมสังคม จากภาพยนตร์การ์ตูนญี่ปุ่นชุดมาสค์ไรเดอร์ของกลุ่มแฟนคลับ*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรวัลย์ เบญจรัตน์ศิริโชติ. (2549). *การนำเสนอเกณฑ์การพิจารณาในการจัดระดับหนังสือการ์ตูนที่แปลจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย ในฐานะสื่อการศึกษาสำหรับเยาวชน*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
- ลำพอง กลมกุล. (2554). *อิทธิพลของกระบวนการสะท้อนคิดต่อประสิทธิผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน: การวิจัยแบบผสมวิธี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สดใส ตันติกัลยาภรณ์. (2525). *ความสอดคล้องของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ ที่ได้จากการอ่านหนังสือสำหรับเด็กกับค่านิยมทางสังคม ที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน. (2555). *ปัญหาใหญ่ของเด็กไทย คือแก้ปัญหาชีวิตไม่เป็น*. สืบค้นวันที่ 10 กรกฎาคม 2555, จาก <http://www.manager.co.th/Family/ViewNews.aspx?NewsID=9550000083904>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). *การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2554*. สืบค้นวันที่ 19 กันยายน 2555, จาก http://thailocal.nso.go.th/suggest/enews/index.php?option=com_content&view=article&id=22:-2554&catid=2:2012-09-19-06-04-22

ภาษาอังกฤษ

- Cottrell, S. (2011). *Critical thinking skills: Developing effective analysis and argument*. New York: Palgrave Macmillan.
- Denk, Kurt M. S.J. (2006). *Making connections, finding meaning, engaging the world: theory and techniques for ignatian reflection on service for and with others*. Retrieved July 12, 2013, from http://www.loyola.edu/Justice/documents/Template_for_Ignation_Reflection.doc
- Taylor, B. (2006). *Reflective practice: A guide for nurses and midwives*. Berkshire: Open University Press.